

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik, pride dan poprej.

Stane na leto K 10.—

1/2 leta 5.—

1/4 „ 2.50

Posamične številke stanejo 8 vin.

Na naročila brez doplačila naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petič-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Danes predavanje v „Trgovskem Domu“.

Predava prof. dr. Fran Ilešič:

Zgodovinski pomen balkanskih vojen.

Pričetek točno ob 8. uri zvečer.

Goriške srednješolske razmere.

Umazana graška čunja, v katero prisarjajo primorski nemški privandrovci, je prinesla v zadnji nedeljski številki članek »Windische Frechheit«, ki jasno kaže vso domišljavo nadutost borniranih naših prusovskih podprenikov. S skrajno ogorčenostjo se huduje znani goriški dopisnik nemškemu listu nad interpelacijo, ki so si jo upali Slovenci vložiti v goriškem deželni zboru glede nečuvvenega, najprimitivnejšim pojmom pravice in enakopravnosti, ki jo baje hoče deliti avstrijska vlada vsem svojim narodom, v obraz bijočega postopanja pri zadnjih imenovanjih na gimnazijah v Gorici. Dopisnik trdi med drugim, da je bila goriška nemška realna gimnazija »den Deutschen als deutscher Besitzstand zuerkant« in da je bilo popolnoma v redu, če so iz njenega učiteljskega obojja izbacili vse Slovence in Lahe (razum onih, ki jih pač kot učiteljev za obvezna predmeta slovenščino in laščino ne morejo pogrešati, dokler nimajo tudi za ta dva predmeta pristnih nemških hajlovcov ali za to prepariranih slovenskih oziroma laških odpadnikov.)

Dobro! Recimo, da priznavamo, da imej zavod, ki je namenjen kakim narodnosti, tudi učitelje in vodjo iste narodnosti (dasiravno taka zahteva nasprotuje temeljnemu zakonom državnim, ki povdarjajo, da bodi vsakemu državljanu vsaka služba dostopna): toda — komu je namenjena goriška nemška realna gimnazija? Ali mogoče tisti borni peščici nadebudnih simov nemških privandrovcev ali pa avtohtonim Slovincem in Lahom? Da pa na zavodih, ki so namenjeni nam, vzgajajo naše sinove naši ljudje, to vendar lahko zahtevamo! Mar-li naj pošiljamo svoje sinove, ki smo jim z velikimi žrtvami pripomogli do bornega kruha srednješolskega učitelja, kam v Galicijo ali Bukovino — ali pa v zameno na severno Češko, Moravsko, Tirolsko itd. itd. —? Je-li naravno in naj li trpimo, da na vse zadnje hoče vzgajati naše sinove in igrati pri nas kake vodilne vloge kakšen tirolski Terzit? Če imamo dovolj svojih ljudi, s kakšno pravico si hočejo lastiti nam pristojna mesta različni krščeni in nekrščeni Židje in razni drugi nemški ljudje iz alpskih dežel, ki ne slove zbog inteligence.

To velja i o novi realni i o stari humanistični gimnaziji. Vzemimo staro humanistično gimnazijo, kakor je obstajala do letos. Imela je (brez pripravnic in ne vštveši hospitantke) 981 učencev; Slovencev 482, Lahov 438, Nemcev 56; koncedirajmo Nemcem, da smejo tudi na naših zavodih imeti število učiteljev, ki je sorazmerno s številom nemških učencev. Po tem takem bi pripadlo izmed 43 učitelj-

skih močij Slovincem 21, Lahom 19, Nemcem 3; imeli pa so jih Nemci 13 (toraj preveč 10), Slovenci 16 (premalo 5), Lahi 14 (premalo 5); pripomniti pa seveda moramo, da so bile nemške moči razum dveh vse definitivne, slovenske in laške pa po večini le začasni suplentje. — Kje je bila toraj tukaj vsem narodom zakonito zajamčena pravica in enakopravnost?

Ustanovili sta se slovenska in laška (realna) gimnazija (naravno je, da imata le učitelje, ki so kvalificirani za slovenski, oziroma za laški učni jezik (pripomnimo tu izrecno, da v principu ne bi izključevali inorodcev, če bi bili za ta dva učna jezika kvalificirani): — na novo ustanovljena nemška realna gimnazija pa ima letos samo 1 — reci en — razred, v njem 7 ali 8 Nemcev, nad 21 Slovincem in približno toliko Lahov. Za 28—32 tedenskih učnih ur pa zadostujeta dva učitelja; jasno je, katere narodnosti naj bodeta: Nemca gotovo ne. — A sedaj pride glavno! Kam pa je izginilo starih 7 oziroma 13 humanističnih razredov? So li tudi ti nemška posest?! Stara humanistična gimnazija, ki jo je premodri deželni šolski svet priklopil enorazredni nemški realni gimnaziji (bi li ne pristojala boljše ali slovenski ali laški štirirazrednici?) šteje sedaj v 13 razredih kakih 45 Nemcev, nad 200 Slovincem in skoraj 200 Lahov; od učiteljev pa je Nemcev 18 — reci osemnajst — Slovinci so 3, Lahi 3! Kaj ne da, jako sorazmerno!

Koncedirajmo kot modernisti Nemcem še to, naj bodo na zavodih z nemškimi učnimi jeziki, ki so pa namenjeni slovenskim oziroma laškim deželam, učitelji nemščine rojeni Nemci (s čimer pa še nikakor ne trdimo, da bi Slovenci oziroma Lahi ne bili zmožni, podučevati tudi nemščino z istim ali še večjim pridom kakor kak oduren Švab, govorec grozen, večini dijakov skoraj nerazumljiv dialekt); je pa li za 44 tedenskih nemških ur (toľiko jih je namreč v celi takozvani nemški gimnaziji v 14 razredih) potrebnih kar 5 ali 6 germanistov, ki morajo potem podučevati druge, jim precej tuje predmete in ki radi svojega nezadostnega znanja v njih povzročajo marsikdaj marsikak komičen pripetljaj, ki daje celo njihovu, njim tako naklonjenemu nadzorniku povod, da kliče v svrhu »razbremenitve« svojih protežirancev le še več novih — seveda nemških učiteljev.

So to guile razmere, ki bi jim moral posvečati pač več pozornosti tisti, ki je za to poklican. Da pa se to ne zgodi, je lahko umevno; kajti kako se za take stvari naj briga oseba, ki porabi večino časa za to, da se vozi na Dunaj in antišambrira v prid nemškemu šolstvu na Primorskem in ki je za njeno mesto pač ni kvalificiral njeno pedagogično znanje, ampak le nepotizem in brezobzirno priseganje na vse-nemški program.

S slovensko oziroma laško gimnazijo je dala vlada le skromen del tega, kar

Slovincem in Lahom pristojaj; o kakim pridobitvi ne morejo govoriti ne eni ne drugi, pač pa Nemci. Nemški Volksrat je že dobro vedel, da so razmere na starem zavodu nevdružljive; zvičajno je — sebi v korist — privolil v ustanovitev novih zavodov. Zahrbtne mahinacije so trajale več nego leto dnij — in Slovincem vedno sovražna usoda je pač hotela, da tako važen čas ni našel pravega moža na pristojnem mestu in da se je vse izvršilo tako, kakor so si želeli nemški intrigantje in Volksrat. Sicer je tisti, ki je to zahrbtno gadjo zalego tako gojil na svojih prsilu, za to že dobil svoje zasluženno plačilo; toda kar se je zgodilo, se je zgodilo in se bo dalo le z velikim trudom popraviti. Ali prej ali slej, to je odvisno od vas, slovenski in laški stariši! Mi privoščimo goriškemu Nemcem, naj si vzgajajo svoje otroke v nemških gimnazijah in realkah, magari tudi v Gorici, in naj si imajo potem taki nemški »zavodi« le po 50 učencev; Avstrija je bogata in si ta čin protežiranja slavnega »Herrenvolk-a« že lahko dovoli. Neodpustljiv greh pa zagrešijo slovenski in laški stariši, ki svoje otroke kljub temu, da imamo že svoje zavode, pošiljajo še vedno v nemški zavod. Kaj res menite, da nudijo naši zavodi svojim gojencem manj nego nemški?! Zakaj ste pa potem silili po njih! Naj se že vendar enkrat otresejo nekaterniki napačnega mnenja, da je le nemščina edino sredstvo za zveličanje v Avstriji! Avstrija le in ostane slovenska država; zakaj hočete tega nekateri Slovani sami?! — Edino pametno načelo je, da se vsak izobrazuj na podlagi svojega materinega jezika: le tako se začne res že prvošolec izobrazevati, med tem ko v tujejezičnih zavodih učenec prva leta kratko rečeno skoraj zgubi, če tudi morda v razredu ne zaostane. Obširneje bočemo o tem razmotrivati v eni prihodnjih številkih. — Za danes le še to: Pri razmerah, kakoršne obstojajo sedaj na »nemški« gimnaziji li napovedujemo hud, neizprosni boj; ne odnehamo, dokler je le še en Slovincem v njej. Upamo, da so istega mnenja tudi Lahi; pri svoji naddvetsošletni kulturi pač ne rabijo več kot učiteljev Nemcev, katerim so posredno in neposredno pripomogli do njih današnje kulture. Če je sramota za slovenskega očeta, ako da svojega sina v nemški zavod, le tako ravnanje tem večja sramota za laškega očeta.

Vzgajajmo si svojo decu sami, potem pa v kratkem izginijo različne opore in podmetni graditelji nemškega mostu do Adrije, diverzni predsedniki in odborniki turnerjev, Südmarke in Schulvereina, ki pač žro naš kruh, ki pa zaničujejo vse, kar ni pangermansko. Zgodilo se bo to prej ali slej; sigurno pa izginejo ti požrešni utrdavci v naše narodno telo koj, ko se bo vsak izmed nas trdno zaklel:

»Prost mora biti prost moj rod, na svoji zemlji svoj gospod!«

O našem deželnem zboru.

Glasilo novostrujarjev v Gorici in vrhovno njihovo glasilo v Ljubljani pišeta z nekim velikim veseljem, da je goriški deželni zbor odgoden; da je deželni voz obtičal, meni še posebej glasilo iz Gorice. »Slovenec« bi rad poročal, da je bilo zasedanje dolgo, zato se trudi, raztegniti je čez 16 dni. Pravi: »Komaj štiri seje so imeli poslanci novega deželnega zbora v teku več ko 16 dnevnega zasedanja.« To več ko 16 dnevno zasedanje pomeni še par ur nad 16 dni, kajti dne 17. je bil deželni zbor odgoden. Smešno raztezanje časa! Že iz tega se vidi, kaka volja jih obdaja pri presoji početnega zasedanja našega deželnega zbora. Kaj pa naj stori novi deželni zbor v tako kratkem času? Kaj bi bili storili in dosegli novostrujari, ako bi bili prišli v deželni zbor v številu 11? To, kar so storili, ko so prišli v tret.

»Slovenec« pravi, da štiri seje so bile res malo za deželo, ki je komaj čakala, da novi deželni zbor reši razne zelo pereče zadeve. Raznih zelo perečih zadev je res obilo, ali kaj more nova zbornica s temi zelo perečimi zadevami, ko pa ni denarja. Deželne blagajne so prazne; ni zalogov, iz katerih bi se nakazale potrebne svote za te tako pereče zadeve, katere so sedaj tako pri srcu »Slovenca«, onemu »Slovenca«, ki je hvalil zvezo laških liberalcev s poslanci S. L. S. v prejšnjem deželnem zboru in bil mnenja, da ne more biti drugače, kot tako, da so skupno gospodarili v deželni hiši.

Zapuščina prejšnjega deželnega zbora je tako žalostna, da se je mora vsak resen mož, ki hoče dobro deželi, ustrašiti. Zakaj pa niso prinesli novostrujari s seboj za toľike nujne zadeve potrebne-ga denarja?

Ob volilni kampanji so z nami vred trdili, da je bilo prejšnje deželno gospodarstvo katastrofalno, da je dežela pod Pajerjevo vlado prišla na rob finančnega propada, da je deželno gospodarstvo zaovoženo, da treba novih umnih gospodarjev itd. Torej? Kaj misli, da bo 16 dnevnega zasedanja deželnega zbora, po takem letomu deželnih financ, na katerem je skrivaj S. L. S., kar pričaral denar v deželne blagajne, da se bo moglo rešiti razne nujne pereče zadeve? Saj »Slovenec« menja ve, da brez denarja se ne da nič storiti. Naj ve pa tudi, da večina sedanjega deželnega zbora neče hoditi no krivih potih gospodarstva, po katerih je hodila večina prejšnjega deželnega zbora goriškega in tudi ne po še bolj krivih, po katerih je hodila večina naš razpuščenege kranjskega deželnega zbora.

Naši samostojni poslanci niso nič krivi, če so deželne blagajne prazne, in kriv tudi ni novi deželni glavar, prošt dr. Faidutti, ki je poskrbel odgodenje dežel-

nega zbor, ker ta sedaj ne more dovoliti nikake podpore. Zopet moramo pibiti, da je bil deželni zbor na kratek čas v oktobru sklican v glavnem radi tega, da se konstituirala in novi možje prevzamejo upravne posele in agende, ne pa da bo imel dolgo zasedanje in storil kdo ve kaj velikega. Glasili S. L. S. uganjate demagogijo in zdihujete: »Pa ko bi bili slovenski liberalci vsaj te štiri kratke seje porabili, da bi bili spravili na dan težnje slovenskih volilcev.« Najprvo povemo obema listoma, ki ljubita resnico, da v zbornici ni slovenskih liberalcev; potem jima povemo, da imajo oni, katere zmerjajo z »liberalci«, na srcu težnje svojih volilcev in bodo tudi skušali uresničiti jih, pomagati bednemu kmetovalcu, toda zato mora biti najprvo denar v deželni blagajni. V dedščini po Pajerju in S. L. S. pa ga ni. Kričati naši poslanci nočejo in nočejo uganjati demagogijo. Kaj pa pomaga: zagnati krik takoj v prvih sejah, ta krik kmalu izzveni, dela pa ni. Kdor hoče delati, ta ne kriči. Res je, da smo šli v volilni boj z geslom: **Delati hočemo!** Delati hočemo, ali ne kričati. Da pa ne morejo začeti delati tako, kakor bi radi, na tem pa so ravno krive razmere, katere so zaustili v deželni hiši italijanski liberalci in S. L. S. Taka je resnica in te se treba držati pri presoji početnega zasedanja našega deželnega zbora. Ali resnice se ne držijo pri omenjenih dveh glasilih S. L. S. Sai trdijo celo, da so »liberalci« onemogli za sedaj višji davek na pivo in pokonali so nadaljšanje roka za vračanje brezobrestnih posojil. O tej »kruti resnici« prihodnjic.

Pro domo.

Pred 50 leti je objemala tema narodne nezavednosti našo malo domovino. S svobodosnim pokretom one dobe pa so vstali rodoljubi tudi v slovenskem narodu in vršili veliko budilno delo. Vstal je rod in s ponosom se začel zavedati svoje slovenske narodnosti. Zdrav duh skupnosti je zavel širom Slovenije. Slovenci smo se pojavili kot enoten narod, bivačoč na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Primorskem: tu smo in tu hočemo živeti v svoji malidomovini.

V taborski dobi se je utrjevala skupnost Slovenije in na podlagi takratnih uspehov smo gradili dalje in če hočemo, da se delo ne ustavi, moramo držati skupaj narodne delavce in iskati vedno novih. Kdor ima dobro voljo in srce, kdor ima zmožnost, delovati koristno v proslah našega naroda, naj deluje, kjer pač je, v tem ali onem kraju, v tej ali oni deželi naše domovine.

Mi stojimo na tem stališču: **Slovenec je v Sloveniji povsodi doma, ne le tam, kjer se je rodil, ne le v deželi, v kateri mu je tekla zibelka.** To je edino pravilno stališče. Kdor je drugačnega naziranja, je škodljivec naši skupnosti, je škodljivec narodnemu delu. Če bi naše pokrajine res prekipevale narodnih delavcev, če bi naša inteligenca dajala na to stran res toliko moč, da bi jih vsaka dežela naša zase imela dovolj, no, bi se morda opravičeno zavrnilo kakega usiljivca, od katerega ni pričakovati kdo ve kakega haska za narod; ali smejali bi se tujci, ako bi se odvrnilo človeka, ki razpolaga z velikimi zmožnostmi, samo radi tega, ker se ni rodil v oni deželi. Cel razsoden svet bi se nam smejal, ako bi tako delali.

Narodnih delavcev nam manjka na vseh koncih in krajih, v vseh naših deželah. To je bridka resnica, katero slovenski listi opetovano beležijo. Zbog tega, ker nam manjka narodnih delavcev, se nam krčijo meje, zbog tega gospodujeta nad nami in prodirata v nas Nemec in Italijan. Dela povsodi dovolj: kulturnega, gospodarskega, socialnega, narodno obrambnega na cel. črti. Nemci višajo Koroškim Slovincem osmrtnico, Italijani se z vsemi svojimi močmi prav sedaj proti nam borijo, v takih časih pa naj bi se mi delili in razvrščali v dežele, v katero haš je kdo pristojen!

Ne vemo, kako to, da ravno med delom goriške inteligence cvete tako bujno lokalizem, separatizem. Ravno pri nas je tako veliko pomanjkanje narodnih delavcev. Ljudstvo pa dovtetno za širno izobrazbo; in ravno tu je razvit lokalizem v neverjetni meri. V ljudstvu tega ni; s hval-

ležnostjo se spominja svojega prvega buditelja dr. Lavriča iz Kranjske dežele, kako je bil globoko segel v naše ljudstvo dr. Tuma, ki se tudi ni rodil v solčni Goriški; ljudstvo ne sprašuje dosti, kaj in odkod, marveč je hvaležno vsakemu, kdor mu kaj dobrega prinese.

Umevno pa je, da smo podili ob letošnjih volitvah v deželni zbor dr. Breclja čez Hubelj, ali ne radi tega, ker je par korakov onostran Hublja zagledal luč sveta, marveč zato, ker ljudstvu ni prinašal nič dobrega. **Dr. Breclja nismo podili ven kot Kranjca, marveč kot eksponenta Kranjskega klerikalizma.** To je temeljna razlika.

Kdor dela in kaj žrtvuje, naj dela med nami in naj se je rodil tam konec Štajerske ali Koroške ali pa sredi Gorice. **Slovenec je na Slovenskem povsodi doma in nikjer se ne sme odpekavati od narodnega dela rojaka iz druge pokrajine...**

Ni nam prijetno, da smo morali to zopet povedati, toda zdelo se nam je potrebno, ker je še vedno preveč lokalizma in separatizma v izvestnih vrstah in ker se je začelo, vendar enkrat, dobro delo med ljudstvom, katero delo pa bi utegnulo lokalistično in separatistično gibanje ovirati in mu škodovati.

Slovinci smo in za slovenski rod delajmo! To je pravo stališče. Na tem se utrdimo!

Pogozdovanje Krasa.

Dobili smo XXIX. poročilo o delovanju komisije za pogozdovanje Krasa v naši deželi za leto 1912.

I. Pogozdovanje.

Tudi v letu 1912. se je pogozdovalo največ spomladi; dela jeseni so se omejila na neke poprave in podložke. Dela v Sežanskem političnem okraju so se morala nekako skrciti radi pomanjkanja delavcev v tem okraju; v drugih političnih okrajih pa se je posrečilo primerno več storiti. V glavnem pa so se mogle izvršiti le dodatne poprave, da se izpolnijo vrzeii, vzročene od nenadne suše po letu 1911., in tudi to le deloma, dočim se je moral znaten del takih dodatnih poprav prenesti na leto 1913.

Vendar je izvršenega nekaj novega pogozdovanja na površini 20'39 ha (proti 130'35 ha lanskega leta) in sicer samo z nasadi; nasadilo se je 174.800 komadov (proti 1.160.100 lanskega leta.)

Kulturni nasadi se razdelijo po okrajih:

a) režijske kulture:
 Goriški: občina 1, parcela 1, hektarjev 1.20, stebelca 10.000.
 Tržiški: občina 1, parceli 2, hektarjev 2.80, stebelca 25.500.

Sežanski: občin 8, parcel 10, hektarjev 16.39, stebelca 139.000.

Skupno: občin 10, parcel 13, hektarjev 20.39, stebelca 174.500.

b) Subvencionirane nove kulture se v tem letu niso izvrševale.

Za popravo kultur se je porabilo stebelc 2.870.614 (proti 1.514.700 prejšnjega leta) in 6 kg semena. Na posamezne politične okraje razdeljeno:

a) režijske kulture:
 Goriški: občin 19, parcel 222, stebelca 1.366.614.

Gradiščanski: občine 4, parcel 113, stebelca 90.000.

Tržiški: občin 8, parcel 35, stebelca 354.000, 6 kg semena.

Kadite samo cigaretni papir
Centaur
 kjer je najboljši

Sežanski: občin 18, parcel 184, stebelca 1.048.000.

Skupaj: občin 49, parcel 554, stebelca 2.856.614, semena 6 kg.

b) Subvencionirane kulture, oziroma kulture na troške posestnikov so se izvršile samo v 2 davčnih občinah, in sicer na 2 parcelah, ki so last državne gozdne uprave, z 12.000 nasadi.

Skupno se je porabilo za novo pogozdovanje in poprave 3.045.114 stebelc (nasproti 2.674.800 lanskega leta) in 6 kg semena.

Gledé vrste lesa se delijo nasadi takole:

črni borovci	1.998.900
korziški borovci	727.600
parolini-borovci	44.500
weymouths-borovci	147
Pinus inops	67
smreke	260.600
mecesni	12.400
akacije	1.500

Skupaj 3.045.114
 Stebelca so:

1. iz lastnih šol za pogozdovanje: črni borovci 1.439.900, korziški 727.600, parolini-borovci 44.500, Pinus inops 67, smreke 196.000, mecesni 2.400; skupaj 2.410.467 komadov;

2. iz državnih šol za pogozdovanje brezplačno: črni borovci 554.000, weymouths-borovci 147, smreke 57.000, akacije 1.500; skupaj 621.647 komadov;

3. iz šole za pogozdovanje v Bazovici tržaške pogozdovalne komisije: 10.000 mecesnov.

4. od državne gozdarske uprave za kulture na lastnih zemljiščih: črni borovci 5000, smreke 7000; skupaj 12.000 komadov.

Uporabljenega semena je bilo 3 kilograme. (Pride še.)

Vsem Ciril-Methodovim podružnicam!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda opozarja s tem svoje podružnice, da so prispevki iz družbinih nabiralnikov vedno manjši.

Družba je dobila iz nabiralnikov: leta 1909 K 21.887'31
 „ 1910 „ 20.125'50
 „ 1911 „ 13.799'62
 „ 1912 „ 12.512'44
 leta 1913 (v času od 1. januarja do konca septembra t. j. v 9 mesecih) K 6.370'50.

Družba je opetovano že to dejstvo naznanila po časopisih, prejela pa je tudi od raznih rodoljubov in prijateljev družbe razne nasvete, kako se bi lahko povzdignili prispevki iz nabiralnikov. — Da se vedno manj nabere, je kriva gotovo sedanja draginja, razni narodni davki itd. Vzrok padanja prispevkov je pa tudi ta, ker so nekateri nabiralniki skriti v omari, namesto da bi bili vedno na vidljivem mestu. — Nekatero podružnice, oziroma njih odborniki imajo družbine nabiralnike v oskrbi, ter pošiljajo nabrani denar direktno vodstveni blagajni. Tam, kjer se tako postopa, je velik uspeh. Družba ima sedaj že precej podružnic, ki oskrbujejo tako nabiranje.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda vabi vsled tega cenjene podružnice, da prevzamejo, kjer je to mogoče, oskrbo družbinih nabiralnikov. Nabiralnik se naj odpre vedno ob navzočnosti gostilničarja, ali trgovca, denar pa naj pošilja blagajnik podružnice družbi. Izpraznjuje se naj nabiralnik vsaki drugi mesec, tudi če je le malo naboranega denarja. Na položnici se naj vedno napiše na drugi strani posamezni znesek nabiralnika. Ako je premalo prostora, naj se družbi doloži poseben dopis. Na ta način upa podpisano vodstvo, da se bode zopet več nabralo za prepotrebno družbo. Cenjene podružnice se uljudno naprosijo, da delujejo v tem smislu.

Bodočnost Čehov je na morju.

Tako vzklika v zadnji številki »Prehleda« g. Štěpanek in pozivlja Čeha, da delajo z vsemi silami na to, da prodro do Adrije. G. Štěpanek izvaja nekako takole: Mi Čehi smo skromni, brez velikih ekspanzivnih misli, brez široke politične koncepcije. Tako zelo smo se zagreblji v strankarski boj, da mislimo kvečjemu na

narodno obrambno delo, dočim prepuščamo vse delo za češki imperializem svojim nasprotnikom — Nemcem. Prilagodujemo se le taktičnim nameram nasprotnika, nikakor pa ne znamo prekoračiti zakletj krog obrambne taktike. Vendar se pa v zadnjem času le že čuje glas, ki zahteva širše pojmovanje politike. Seveda moremo graditi danes vse svoje delo le na lastno silo in danes moramo tudi računati z lastnimi potrebami. Zato pa hočemo, da odločujemo tudi mi v avstrijski zunanji politiki, ker vsaka smer avstrijske politike npliva tudi na razvoj naše industrije in trgovine. Tako imamo sedaj vsled protiruske in protisrbske avstrijske politike ogromno gmotno škodo in na Balkanu nas vedno bolj izpodriva Nemčija. Trdnega, stalnega programa za zunanjo politiko pa mi Čehi danes še nimamo. Ta program se danes šele stvarja. Temeljna misel programa pa mora biti »bodočnost Čehov leži na Adriji«. — Zato na morje, ki je poznano samo iz dramatike in v prenešenem pomenu, da smo Čehi otok v nemškem morju. Dobiti moramo jedrnata gesla, kot je Viljemovo: »Bodočnost Nemčije je ra morju«. G. Štěpanek opozarja Čeha na Jadransko morje in jih pozivlja, da gredo iz političnih in gospodarskih ozirov s Slovenci v Trstu in da podpirajo vedno Jugoslovane. Naše gospodarske težnje le v Adriji-morajo dobiti svoj izraz, vedeti moramo, kaj hočemo kot Čehi in Slovani. Trst mora postati Čehom izhodišče na morje. V bodoče je Četom najprikladnejša pot na Balkan ona, ki vodi čez Trst na Jadransko morje. Naravno, da more biti podlaga naših gospodarskih teženj mir v onem nemirnem kotu Evrope. Zato je vse pozdravljalo obisk Pašiča na Dunaju, ker tudi že nemško časopisje uvideva, kako spodrivaivo treovci iz Nemčije svoje avstrijske tovariše in kujejo kapital iz zavožene avstrijske politike.

Zdravniki
 priporočajo kot izvrstno zdravilo proti kašlju
Kaiserove prsne karamele s znakom „3 jelke“
milioni uporabljajo proti Kašelj
 zagrljenosti, zasliženosti, oslovskemu kašlju, katarju, boleznim v vratu in obvaruje proti prehladu.
6100 notarsko vid. zdravniških priporočil in od privatnikov jamčijo za **gotov uspeh.**
 Ti bonboni vzbujajo tek in so jako okusni. Paketi po 20 in 40 vin, doze 60 vin. — Dobivajo se: G. Cristofolletti, c. kr. dvorni zalagatelj, L. Gliubich, lekarnar G. B. Pontoni, Ruggiero Kärner, A. de Gironcoli, E. Mazzoli, mirodilnica, A. Zavadil, lekarna pri Mariji pomoč, v Vipavi, L. Jarsche, lekarnar v Ajellu, Maks Kozower, lekarnar v Ajdovščini, G. Corbatta, lekarnar v Trzinu, Robert Kastner, lekarnar v Tolminu in v vseh drugih lekarnah.

Mollo-ov Seidlitz-prašek
 je za na zločenu trneče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražitelnimi listil, kroglicami in grenčicami.
Cena orig. škatlje K 2.—
 Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.
Mollo-vo Franc. žganje in sol
 za ribanje života — Bolečine olajšujoče in orepitno sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.
Orig. steklenica K 2.—
 Na prodaj po vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna lekarna **A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, Dunaj, Tuchlauben 9.**
 Zaloga v Gorici v lekarni: **A. Gironcoli, G. Cristofolletti.**

Zdravnik
Dr. Just Bačar
 ordinira
 v ulici Tre Rè šte. 9.

Porotna razprava.

V porotnem zasedanju t. m. se je vršila samo jedna razprava, in sicer sta sedela na obtožni klopi Anton Marchiol iz Tržiča in Ivan Bertoz iz Červinjana, obtožena poskušene tatvine: da sta hotela udreti v prostore c. kr. davkarije v Červinjanu in se polastiti tam shranjenega denarja in denarnih vrednostih. — Razprava se vrši v italijanskem jeziku. Porotniki so Italijani, razven jednega. Predseduje dvorni svetnik Cazafura; prisednika svetnik Sterle in sodnik Leoncellis. Marchiolov zastopnik je dr. Tunna, Bertozov dr. Diblas. Državno pravdnštvo zastopa nam. Zorzi; zapisnikar Fr. Cigoj.

Obtožnica pripoveduje, kako so imeli napravljen načrt za ulom v prostore c. kr. davkarije v Červinjanu; bili so v štirih, ali dva sta ušla roki pravice; pred sodnijo pa sta prišla Marchiol in Bertoz. Poslužiti so se hoteli kanala »della Bobba« imenovanega, ki je dolg 280 m ter se izteka v Avžo; kakih 9 m proč od izteka gre ta kanal pod delom poslopja, v katerem je nastanjena davkarija. V blagajni je bilo tačas: hranilnih knjižic Monta za K 133.049,04, v obligacijah K 292.486, v gotovini K 13.771,75, v menicah K 159,24, v dragocenostih K 18. — Zvečer 10. aprila t. l. sta videla Alfonz Lotti in Iv. Pozzetto, kako se štiri ljudje klatijo okoli železja pri kanalu ter ga skušajo dvigniti, ali brez uspeha. Videli so, da so opazeni, ugrabi so zbežali. Dne 15. aprila so bili zopet tam. Tonot pa je jednega prijel redar Felcher, trije so zbežali. Pri niem so našli »tilli sveder« in drugo ulomilno orodje; na vrtu Hermine Perusinove so našli tudi tako orodje v vreči shranjeno. Aretirali so še drugega; oba obtoženca Marchiola in Bertoz, druga dva sta še na svobodi. Marchiol je rojen leta 1880, Bertoz pa 1874. Prvi še ni bil nikoli kaznovan, drugi pa onetovano radi tatvine.

Marchiol je izjavil, da je povsem nedolžen, da je tisti dan obilo pil, da je dobil slučajno tri prijatelje, ki so bili okoli na Ronkih, Škodovaki, Villi Vicentini itd. Predsednik mu pokaže razno orodje. Marchiol pravi, da je dobil to orodje v vlaku, kjer je bil pustil neki njegov tovariš; pravi, da Bertozja ni bilo v njegovi družbi. Bertoz pravi tudi, da oni večer ni bil v tisti družbi. Predsednik mu pokaže nogavico, o kateri pravi, da je res njegova, da jo je bil vrzel proč, in je slučajno prišla na vodi na oni kraj. »Tihlega svedra« ne zna rabiti. Izvedenci so povedali, da bi bili oni štirje iz kanala lahko udrli v poslonje in tudi z orodjem, ki so ga imeli, lahko nprevrtali blagajno. Par ur bi bilo to trajalo. Zaslýchanih je bilo več prič, ki so izpovedale več ali manj obtežljivo za obtožence.

Porotniki so za Markijola zavrnilo krivdo z 8 glasovi, 4 za; **Marchiol je torej oproščen.** Bertozovo krivdo gledé poskušene tatvine pa so potrdili z 9 da, 3 ne; krivdo gledé njegovega klatenja okoli z vsemi glasovi. **Bertoz je obsodjen na 5 let težke ječe s nosti,** potem ga oddajo v prisilno delavnico.

Balkan.

Večni napadi Arnavtov so prisilile Srbijo, da je zasedla važne strategične točke v Albaniji, da s tem enkrat za vselej prepreči vsak napad Albancev na svoje ozemlje. Komaj pa je Srbija to storila, ko je že nastopila Avstrija in dala Srbiji ultimatum, da mora tekom osmih dni izprazniti Albanijo. Tako smo stali zopet tik pred vojno. Od treh vojn izmučena Srbija seveda ni mogla tvegati nove in zato je odpoklicala svoje vojake iz Albanije. S tem je bila odstranjena vojna nevarnost. Ta korak Srbije se je povsod zelo pozdravljajl posebnoma na Francoskem, kjer so ob tej priliki tudi precej vehementno napadali Avstrijo. Med tem pa deluje Srbija marljivo na gospodarskem in kulturnem polju.

Srbsko posojilo je zasigurovan in francoska vlada je že dovolila kotiranje srbskega posojila na pariški borzi.

V Belgrad je prišla angleška vojaška deputacija z generalom Wilsonom na čelu, da preštudira teren, kjer so se vršile zadnje bitke.

Iz Valone poročajo, da je dobila Valonska vlada obvestilo o umikanju srbskih čet, ki so že pred 4 dnevi ustavile nadaljno prodiranje.

Grško-turški spor je poravnal. Najkasneje v sredo bo podpisana mirovna pogodba, nakar bo Turčija predlagala, da se v Londonu na novo sestane finančna komisija, ki naj uredi še nerešena finančna vprašanja.

Iz Srbije poročajo, da je branitelj Odrina, general Šukri paša odšel iz ujetništva in se podal v Carigrad.

Canadian Pacific Railway.

Afera »Canadian Pacific« v proračunskem odseku.

Pododsek proračunskega odseka poslanske zbornice na Dunaju ki je bil sestavljen samo v svrhu študiranja ameriške paroplovne službe, je razpravljajl o škandalih družbe »Canadian Pacific«.

Trgovski minister dr. Schuster je naštel vzroke, zakaj je vlada ugodila ponudbi družbe »Canadian Pacific« za ustanovitev linije Trst-Kanada. Ozirala se je predvsem na interese dosedaj zanemarjenega tržaškega pristanišča. Družba je dobila poseben regulativ, ki je bil sestavljen sporazumno med notranjim in brambnim ministerstvom. Vlada ni ničesar zamudila, kar bi bilo v korist izseljencev in je obžalovanja vredno, če so se kljub strogim odredbam vršile razne nerednosti, ki tvorijo sedaj predmet policijske in sodne preiskave.

Notranji minister HeinoId je izjavil, da je uvedla vlada takoj strogo preiskavo in hoče ničesar prikrivati. Seveda pa se o stvarih, ki so še v teku, še ne more razpravljati. Minister je naglašal, da je zlasti letos izostalo silno veliko nabornikov.

Samo v Galiciji in Bukovini znaša njih število nad 80.000. Vendar pa visoko število nabornih beguncev po njegovem mnenju ni šteti samo na račun agitacije agentov, ampak predvsem na račun letošnjega izredno slabega gospodarskega položaja. Vsekakor pa je število tako veliko, da je moralo priti do energične preiskave.

Senzacijelna razkritja.

Proračunski pododsek se je v sredo zopet sestel k seji, da nadaljuje razpravo o škandalni aferi družbe »Canadian Pacific«.

Predvsem je prečital poslanec Ellenbogen pismo nekega Grünhuta, ki je že pred nedavnim časom razkril merodajnim faktorjem skandale, ki se gode pri »Canadian Pacific«, ne da bi se njegova razkritja upoštevala. Zatrjuje se, da so hoteli merodajni faktorji celo vplivati na Grünhuta, da bi svoja razkritja zatajil in prikriil in mu obljubovali za to tudi nagrado. Te trditve je v sredo notranji minister HeinoId odločno dementiral. Prečital je posl. Ellenbogen pismo, v katerem Grünhut konstatira, da je prišel v imenu sekcijskega šefa v trgovinskem ministerstvu k njemu neki poročevalec, ki mu je obljubil visoko nagrado, če ustavi svojo postopanje proti družbi »Canadian Pacific«. Posredovalec je imel s seboj priporočilno pismo iz trgovskega ministerstva. Pismo je vzbudilo med poslanci veliko ogorčenje in silno senzacijo.

Pododsek je sklenil, da naj se Grünhuta zasliši kot prič in sicer policijsko, uradno dognane izpovedbe pa naj se predložijo potem pododseku kot material.

Proračunski pododsek nadaljuje svoja raziskavanja o izseljeniških škandalih. Pri petkovi seji sta bila tudi navzoča deželno-brambni minister Georgi in general Czapp. Glavni predmet razprav je bil Grünhut in sicer vprašanje, ali so oblasti zadostno upoštevale njegova razkritja o »Canadian Pacific« ali so ga celo odvrčale. Odgovori ministrov na vprašanja poslancev niso mogla teh zadovoljiti, ker so se ministri izogibali jasnim odgovorom.

Včeraj je proračunski pododsek nadaljeval svoje delo. Poslanec Friedmann je zahteval pojasnil gledé »Austro American« družba, ki dobiva od države nad 2.000.000 letne podpore in ki je tudi nekoliko zapletena v afero. Vojni minister je povedal, da je poslal Grünhut več ovadb na vojno ministerstvo, katere je ministerstvo vse odstopilo kompetentnim uradom. Značilen je odgovor trgovskega mini-

stra, ki je dejal, da niso mogle biti ovadbe Grünhuta povod za uradno preiskavo, ker ni bil Grünhut kompetenten za take ovadbe in ker se o Grünhutu dosti ne ve, ne morejo njegove izjave kompromitirati visokih uradnikov. G. minister bi si že lahko privoščil kak boljši izgovor, ker če je bil Grünhut kompetenten ali nekompetenten resnica je, da bi mogla vlada vsled njegovih ovadb zelo zmanjšati zlo in da bi »Canadian Pacific« 10.000 ljudi manj pregnala iz njih domovine. Vojni minister je nato povedal, da so ljudje najbolj selili iz Galicije, potem pa iz Koroškega, Kranjskega, Štajerskega in Primorskega, torej iz slovenskih dežel.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Poslanska zbornica se je sešla v torek 21. t. m. Zbornica je pričela specialno debato o finančnih predlogih.

Vloženih je bilo več interpelacij, med drugimi interpelacija glede postopanja družbe »Canadian Pacific Railway«, ki zahteva, da se predloži zbornici ves preiskovalni material in pozivlja vlado, da ukrene vse potrebno, da se preprečijo podobni dogodki.

Ko je v specialni debati o davkih na avtomobile govorilo več govornikov, se je ob 2 popoldne oglasil k besedi rusinski poslanec Folis, ki je govoril svoj obstrukcijski govor do 6 zvečer. Izjavil je med drugim, da njegova stranka vsled postopanja vlade v važnih rusinskih narodnih vprašanjih nima nobenega zaupanja v vlado in hoče nastopiti radi tega proti finančnemu načrtu z najostrejšimi sredstvi.

Vodja finančnega ministerstva, baron Engel, je predložil proračun za dobo od 1. januarja do 30. junija 1914, kakor tudi centralni računski zaključek za l. 1912. Izjavil je, da bo proračunski osnutek za leto 1914-15 predložen zbornici v par mesecih, ki bo imela potem priliko, da razpravlja in kritizira o upravnem in stroškovnem programu vlade. Govornik je razjasnil na podlagi številnih razlik med dohodki in izdatki v obeh polovicih leta. Glede pokritja mora z obžalovanjem konstatirati, da se z normalnimi kritji nikakor ne bo moglo izhajati in da bo treba torej zopet poseči po kreditnih operacijah in to v precej večji meri, nego lansko leto.

Vlada je predložila na torkovi seji poslanske zbornice osnutek izseljeniškega zakona. Komunike, ki je bil izdan, konstatira, da je vsled vednega naraščanja izseljeniškega gibanja ureditev izseljeniškega vprašanja neobhodno potrebna in to tembolj, ker se nahaja Avstrija, kar se tiče izseljevanja, sedaj na prvem mestu v Evropi. Zlasti narašča kontinentalno izseljevanje poljedelskih delavcev, posebno v Nemčijo (ca 480.000 na leto) in je že prekosilo prekmorsko izseljevanje, ki znaša okoli 120.000 na leto. Pripomniti pa je, da je pravno varstvo izseljencev proti izkoriščanju jako slabo. Vrh tega so določila za omejitev izseljeniške propagande silno pomanjkljiva, kaki predpisi proti izkoriščanju izseljencev pa sploh ne obstojé.

Vsem tem nedostatkom mora odpo-moči novi izseljeniški zakon. Na eni strani je treba z vplivanjem na sklenitev delovne pogodbe s ponudniki in s preprečenjem izkoriščevanja na potovanju skrbeti za varstvo izseljencev, ki ostanejo tako v neprestani zvezi z domovino in je še vedno upanje, da se povrnejo, na drugi strani pa preprečiti izseljevanje vojaških obvezancev. Semkaj spada predvsem varstvo brambne sile in varstvo mladoletnih pred nevarnostmi brez smotrenega izseljevanja; zakon omeji dalje celokupno izseljeniško propagando, ki se mora vršiti pod strogo policijsko kontrolo.

V zvezi s temi odredbami pa je treba tudi skrbeti za delovno posredovanje v domovini, kajti le na ta način je mogoče ohraniti brezposelne za domače namene. Novi izseljeniški zakon prepoveduje izseljevanje avstrijskih podanikov brez potrebnih potnih listov in oseb, ki so stare manj kakor 16 let. Sicer pa je izseljevanje omejeno že po predpisih novega brambnega zakona.

K predlogi o davku na totalizaterje je govorilo več govornikov, nakar je bila debata zaključena in izvoljen za generalnega contra-govornika rusinski poslanec

Schiling-Singalevič, ki je govoril 3 1/2 ure in končal svoj govor šele ob 5 popoldne.

Rusini, nezadovoljni, da prejemajo od vlade le prazne obljube so začeli obstruirati. Pa tudi med drugimi strankami je veliko enakega razpoloženja. Tako, da se sedaj že čujejo prorokbe o razpustu državnega zbora. Vlada si želi razpust parlamenta, ker bi tako lahko brez kontrole gospodarila naprej. Zato pa skušajo drugi poslanci preprečiti obstrukcijo in tako doseči, da bo parlament tudi delal. — Zbornica je sprejela v drugem in tretjem branju zakon o davku na totalizaterje (s tem davkom bodo zadeta le podjetja, ki vodijo konjske dirke) nespremenjen, kljub mnogim spreminjevalnim predlogom. Nato se bo obravnaval zakon o davku na šampanjec. Na včerajšnji seji parlamenta je prišlo do burnih nastopov, ker je podpredsednik zbornice poslanec Jukl predlagal pri cesarju, da naj se nasilnim potom urede narodnostne zadeve. Njegov predlog je čisto protistvaren, ker v Avstriji imamo poslansko zbornico, ki ima pravico delati zakone in ne vlada vlada sama. Zato je čisto opravičeno naglašal posl. Prunar (Čeh) v svoji interpelaciji, da to ne gre, da nasvetuje podpredsednik poslanske zbornice protistavna dejanja. Za naše ustavno življenje je slučaj nad vse značilen.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike.
Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih ne delajo (na celo v mestu) nihče ne pozna, kar včas ne traja. Šteta ni majhna.

Stalni krajevni agenti zmožni nemštine se sprejemajo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih svečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod »Merkur«, Brno, Neugasse 20. 343-10

Proda se hiša z lopo in ograjenim dvoriščem v št. Petru pri Gorici. Cena 3000 kron. — Natančneje se izve v gostilni »pri zlatem orlu« istotam. 344-2

Glasovir v dobrem stanu se proda. Pojasnila pri c. kr. poštnem uradu v Stanjelu na Krasu. 339-1

Goriška Slovenska Mladina

išče izurjenega klavirista. — Ponudbe je nasloviti na društveni odbor. 338-1

Išče se instruktorja za večerne ure za poučevanje laščine. — Ponudbe na naše upravnštvo. 346-1

Službo blagajničarko v trgovini sprejme gospodična iz dobre rodbine na deželi. — Naslov pové upravnštvo.

Lepo, zračno sobo se odda v najem. — Vhod prost. V sredini mesta. — Naslov pové upravnštvo.

Razglas.

Deželno pomožno društvo in društvo Gospa Rdečega križa v Gorici naznanjati, da se otvorijo v tukajšnji vojaški bolnišnici in v ženski bolnišnici tečaj za pomožne bolniške strežnice, da se nudi s tem možnost priučiti se strežbi bolnikov. Pouk, ki se bo vršil v vseh treh v deželi občevalnih jezikih in ki bo trajal 10 tednov, se začne prihodnji mesec november. Pouk je brezplačen; deležnice le tega bodo pa morale biti včlanjene v društvo Rdečega križa ali pa se bodo morale včlaniti za prihodnji leto. Letna članarina znaša 4 krone, katere treba plačati za leto 1914 pred začetkom pouka.

Za sprejem v tečaju se zahteva:

- Spričevalo z dobrim vspehom dokončane ljudske šole;
 - Starost ne manjšo od 24. in ne večjo od 40. let;
 - Popolno telesno sposobnost in
 - Neomadeževano нравno vedenje.
- Vsaka kandidatinja, ki dovrši zadnji izpit z dobrim vspehom, dobi spričevalo za prostovoljno pomožno strežnico Rdečega križa in se bode morala obvezati, da bode v slučaju potrebe na razpologo Rdečemu križu bodi si za okraj mesta Gorice ali v monarhiji sploh, bodi si kot udinja kakega prostovoljnega sanitetnega oddelka na vojnem pčzorišču.

Morebitna nadaljna pojasnila se dobi v društveni pisarni (ulica Tre Rê šte. 1) ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure dopoldne. Prošnji: za sprejem v tečaju naj se naslovijo na eno od teh dveh društev Rdečega križa ter naj se izročé pisarni najkasneje 31. oktobra t. l.

Deželno pomožno društvo Rdečega križa.

* Društvo Gospa Rdečega križa.

Proračun za prvo polletje leta 1914, izkazuje skupaj potrebnosti 1.564.458,879 K in kritja 1.564.528,620 K. Prebitok 69.741 K je samo navidezen, ker je dosegla vlada proračunsko ravnovesje samo s pomočjo kreditne operacije. Treba je 141 milijonov posojila, da se pokrijejo nekatere važne postavke. Računi izkazujejo, da so dohodki iz davkov od začetka leta 1913 do konca septembra zelo nepovoljni. Direktni davek se je sicer zvišal za skoraj 16 milijonov vsled ostrega pritiska davčnega vijaka, indirektni davek pa je padel za 4.700.000 K in dohodki iz carine za 8.500.000 K, tako da se ta minus komaj izravna s plusom iz višanja direktnega davka. Letošnji proračun računa že z dohodki iz razredne loterije, ki so preračunjeni na 3.580.000 K.

Med prispevki omenjamo: za Slovensko Matico 500 K, za Glasbeno Matico 2250 K, za Pevsko in glasbeno društvo v Gorici 1500 K. Izredne potrebnosti za italijansko pravno fakulteto znašajo 65.000 K.

V proračunu za prvo polovico leta 1914. je med drugimi postavkami za regulacijo Soče (trg. ministerstvo) 11.430 K. Za agrarne operacije (poljed. ministerstvo) je svota za Primorje 6000 K, za Kranjsko 37.500.

Inozemstvo.

Angleška vlada proti gradnji vojnih ladij. — Angleški minister za vojno mornarico lord Churchill je izjavil v imenu vlade, da angleška vlada predlaga, da naj velesile, posebno Angleška in Nemčija, ustavijo za leti 1914. in 1915. gradbo vojnih ladij, povdarjaje, da je ustavljenje oboroževanja za jedno leto potrebno v imenu kulture in napredka.

Angleške sufražetke vprizarjajo demonstracije za žensko volilno pravico tudi že v cerkvah. Take demonstracije so uprizorile 21. t. m. V cerkvi sv. Pavla je bil pravi pretep. S silo so izgnali sufražetke iz cerkve.

Železnice v Albaniji. — Upravitelj urada za gradnjo dalmatinskih železnic inž. Giacomelli biva sedaj v Albaniji, kjer zajedno z enim drugim inženirjem iz ministerstva proučuje teren za sezidanje železnic. Ker pa je inženir Giacomelli načelnik železniškega inženirskega urada v Zadru, ki že desetletja proučava in urejuje progo Zader-Knin, ki je pa še vedno le »sen bodočnosti«, zato se sedaj upravičeno norčujejo dalmatinski listi o tem izletu v Albanijo in pravijo, da se bo sedaj gradila dalmatinska železnica v Albaniji.

Največji dreadnought na svetu. — Te dni so spustili v morje trideseti dreadnought Anglije, ki je obenem največja bojna ladija sveta. Imenuje se »Queen Elisabeth« (kraljica Elizabeta). Angleška država bo morala odšteti za to ladijo 47 milijonov kron. Navajamo to ceno, da vidijo naši bralci, kako je gospodarstvo drugod in pri nas. Ravno sedaj je sklenil v Avstriji ministerski svet, da zgradi Avstrija štiri dretnote, ki bodo veljali vsak po 60 milijonov kron. Angleška vojna ladija bo dokaj večja od naših in vendar veljajo naši dretnoti 13 milijonov več. Pa se naj kdo čudi, če gre v Avstriji narodno gospodarstvo nazaj, če razšipavajo gospodje pri ministerstvu tako denarje. Seveda baroni in bogatini se rede, narod pa strada, da krmi razne velepodjetnike.

Darovi.

Za Ciril-Metodovo družbo so nabrali odborniki in odbornice podružnice v Gorici pri odborovi seji v proslavo poroke bivše odbornice g. Arrigler K 15. — Denar hrani ženska podružnica.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je poslal g. Albert Arčon iz Volčjedrage pri Gorici K 7, katere je nabral pri Nardinovem krstu v Bukovici.

G. Ant. Erzetič, veleposestnik v Krimu, je prodal v Ljubljano nekaj »Briškega vina«, prav dobre kakovosti. Od izkupička je odločil 6 K družbi sv. Cirila in Metoda. Hvala za dar, hvala za posnemovalni vzgled! Vinogradniki in vinski kupci! Naj se ne potrdi nobene vinske kupčije, da ne bi imela nekaj dobička od tega družba sv. Cirila in Metoda! (Sporočilo družbe.)

Dijaška kuhinja izkazuje zadnje 14 dni sledeče dohodke: Darovali so: G. dr. Dereani 20 K, nekateri gospodje v Tolminu pozneje plačan prispevek za cvetlični dan 4 K. Gospa Fonova v Solkanu vrečo krompirja. Gg. Pinter in Lenard ključavnico (1 K 20 v). Na članarini so plačali gg. prof. dr. Ozvald, prof. Mastnak, prof. Zupančič, prof. Vazzaz, Fr. Strnad, šolski ravnatelj, J. Božič, višji poštni oficijal, J. Turk, učitelj, Anton Kutin, voditelj pripravnice v Tolminu, a 3 K, skupaj 24 K. Na račun mesečnine je prišlo 33 K 80 v.

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo v gostilni g. Sauniga v Vrtojbi preteklo nedeljo svoto 2 K 20 v, na predlog g. Poniža iz Gorice.

Domače vesti.

Imenovanje. — Z odlokom ministerstva za notranje zadeve je bil gimn. prof. dr. K. Ozvald imenovan konservatorjem c. k. arhivnega sveta na Dunaju za politične okraje Gorica, Sezana in Tolmin.

Tak konservator ima ta-le zanimiv in kulturno pomenljiv delokrog: »Konservator ima kar najnatančneje proučiti javne in zasebne arhive in knjižnice svojega okrožja, zlasti z ozirom na rokopise in stare tiskovine, posebno njih stanje in obseg ter o tem poročati c. k. arhivnemu svetu. Konservator je dalje poklican in dolžan delovati na to, da se v danem slučaju odpravijo nedostatki glede shrambe in upravljanja arhivalij ter da se pisarni spomeniki čuvajo pred vničenjem, poškodovanjem, nevarnostjo raznešenja, prodajo v nepoklicane roke ali pa v inozemstvo.«

Konservatorjem za politična okraja Gradišče in Tržič in za Gorico je imenovan E. Majonica, vodja državnega muzeja v Ogleju.

Imenovanja. — Namestnik je imenoval rač. oficijala Cesarja vit. Wolfa ad personam za rač. revidenta, in za adjunkte ad personam pri pomožnih uradih namestništvenega pisarniškega oficijala Antona Češčut v Gorici ter policijska oficijala Adolfa Hermann v Trstu in Valentina Vanzo v Puli.

Akad. ferialno društvo »Adrija« v Gorici priredi prvi prijateljski sestanek v četrtek 30. t. m. ob osmih zvečer v gostilni »Pri petelinčku«. Vabljeni so vsi somišljeniki društva, predvsem pa g. starejšine in t. akademiki. Pričakujemo obilne udeležbe.

Spominsko ploščo odkrije društvo vojaških veteranov v nedeljo 26. t. m. v Rihembergu, in sicer v spomin generalmajorja in viteza reda Marije Terezije Alojzija Franca barona Widmajerja, ki se je odlikoval pred 100 leti v bojih s Francozi. Slavnost bo ob 10. uri dopoldne.

Vidmarjev je bil sin advokata grofa Lanthierija. Vzgojil ga je za vojaka. Odlikoval se je v bojih s Turki in Francozi.

Slavnosti se udeleži vojaška godba iz Gorice. — Ploščo je napravil Culot v Gorici.

Za Narodni muzej so darovali: 1. G. Segala Štefan iz Kanala 1 staro stolico, 1 puško, 1 kolovrat in pripravo za trenje in likanje konoplja (greben, 2 beta in 3 klešče), 2. g. Tavčar Fr., dijak v Gorici razne mineralije, 3. g. dr. K. Ozvald, profesor v Gorici, 13 raznih novcev, 4. g. Jos. Braun iz Gorjce 1 novec, 5. g. Jos. Hvalič iz Gorice 11 raznih novcev, 6. g. Jos. Mrmolja, trgovec v Mirnu, 43 raznih novcev, 7. g. Ang. Hrovat, dijak v Gorici, 1 star prstan in 5 novcev, 8. g. Ivan Hovansky v Gorici 1 denar, 9. g. Jos. Bréngant iz Trsta 35 raznih novcev. — Odbor.

Redni občni zbor »Slovenske čitalnice« v Gorici se bo vršil 9. novembra 1913 ob 10 uri predpoldne v društvenih prostorih s sledečim dnevnim redom: a) Nagovor predsednikov; b) poročilo tajnikovo in blagajnikovo; c) poročilo rač. preglednikov; d) volitve novega odbora; e) slučajnosti. — Odbor.

Podružnica S. P. D. v Gorici priredi v nedeljo dne 26. oktob. 1913. izlet na Trstelj (643 m). Odhod iz Gorice z državnega kolodvora ob 8'7 dopoldne, ali pa z južnega kolodvora ob 8'11 do Volčjedrage. Od tod čez Renče na vrh Trstelja in čez Lipo v Komen. Povratek na Rihemberg ali pa na Štanjel. Nekoliko prigrizkov za pot ne bo škodilo.

Redni občni zbor Pevskega in glasbenega društva v Gorici se bo vršil dne

30. X. t. l. ob 8 zvečer v društvenih prostorih ul. sv. Ivana 7. I. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnikov občnih zborov pretečenega leta. 2. Poročila odbora in revizorjev. Sklepanje o računu 1912/1913 in proračunu 1913/1914. 3. Volitve novega odbora. 4. Slučajnosti. Prav obilne udeležbe pričakuje odbor.

Več mest postajalih mojstrov (poduradnikov) v področju ravnateljstva c. kr. državnih železnic v Trstu, ki so pridržana certifikatistom, je razpisanih. Prošnje do 20. novembra t. l. na ravnateljstvo v Trstu. Razpis je objavljen v uradnem listu 21. t. m. Zahteva se znanje vsaj jednega deželnega jezika. Slovenski certifikatisti, na noge!

Obsedno stanje krog »hotela treh kron«. — Kaj bo, kaj to pomeni? Dva oddelka c. kr. redarjev, opravljenih kakor bi šli nad albanske roparje, sta marširala okoli 7¹/₂ sinoči po Korsu proti Gosposki ulici. En oddelek se je ustavil v ozki ulici blizu gostilne Maksa Petrovičiča; kakor bi jih prilepil ob zid, so stali prav skupaj, mož ob možu redarji; drug oddelek se je ustavil v ulici Vetturini istotako ob zidu, v temi na obeh krajih; redarjev je bilo okoli 30. Tudi piščalko so imeli, da pokličejo na pomoč. Vrhu tega sta bila v Gosposki ulici še dva redarja, po trotoarju od Monta do konca hotela »treh kron« pa je upognjene glave korakal sam višji komisar Casapiccola in revirni inšpektor Putrih, slednji v uniformi, Casapiccola v nekem starem »kapotu«. Kaj je, kaj bo? Ali bo vojska? Ljudje so se ustavljali, gledali, spraševali, kaj se godi, kakšna nevarnost je okoli hotela »treh kron«, da je tako obseden in obdan od varnostne oblasti? Kaj je bilo? Nemci so zborovali »pri treh kronah«, tisti razupiti »Deutscher Gesangverein« je imel tam zborovanje. Zato tak aparat — dasi ni hotel ljubim Nemcem in nemškutarjem nikdo nič. Nemškutarčkov je bilo trikrat manj kot redarjev; nikdo se ni brigal ni za nje in če bi ne bil Casapiccola prišel v Gosposko ulico z armado redarjev, bi noben človek ne bil vedel, kaj je »pri treh kronah«. Tako pa je modra policija opozarjala, da se lahko kaj skuha okoli treh kron. Ali je kaj žal dr. Casapiccoli, da so bili Slovenci tako lepo mirni in ni bilo niti najmanjšega povoda, da bi se koga pograbilo? Po 9. uri šele so odšli redarji, Casapiccola, Putrih, zborovanja je bilo konec, nemčurji rešeni. Heil! — Heil pa tudi hotelu »treh kron«! Ako si misli gostilničar škodovati, naj je nadaljuje; potem lahko kmalu zapiše nad vrata »hotel pri treh vinarjih« ne pri kronah. Druga za danes ne rečemo.

»Goriška Slovenska Mladina« opozarja na jutrajšjo otvoritveno plesno vajo, ki se prične ob 5. uri popoldne v dvorani Trgovskega Doma. Pri vaji bo sviral vojaški orkester. Vabila k plesnim vajam so se že razposlala, kdor bi pomotoma ne bil prejel vabila, naj se obrne do katerega odbornika, oziroma naj se zgiasi jutri pri blagajni v Trgovskem Domu. Na svidenje! Odbor.

Nova poslopja za slovensko in italijansko gimnazijo v Gorici. — V naučnem in finančnem ministerstvu se bavijo z načrtom zgradbe poslopji za slovensko in italijansko gimnazijo v Gorici. Novi poslopji hoste poleg poslopja nemške gimnazije; tako bodo potem skupno na lepem prostoru vse tri gimnazije.

47. pešpolk. — Zopet gre po listih vest, da bo pešpolk št. 47. iz Gorice premeščen v Inomost ter da pride v Gorico kranjski 17. polk. To bi se zgodilo prihodnjo spomlad.

Kurz za prostovoljne pomožne bolniške strežnice se v kratkem prične. Učna doba bo trajala 10 tednov in sicer teoretični pouk 4 tedne in praktični šest tednov. Teoretskega pouka bo na teden le šest ur, dočim se bo praktični poučeval v dveh skupinah in sicer tako, da bo prva skupina zaposlena v bolnici od enih popoldne pa do sedmih zvečer in od sedmih jutraj pa do 1 popoldne, nakar bo prva skupina 24 ur prosta. Na njeno mesto pa stopi potem druga skupina. Učili se bodo vsi predmeti, ki jih rabi bolniška strežnica. Kurz za slovenske slušateljice se bo vršil v prostorih »Rudečega križa« in sicer bo predaval g. primarij dr. Breceļ. — Natančnejšje glej v današnjem inseratu.

Pristop na Velike Roje, kjer se nahaja aviatična postaja, je ostro prepove-

dan. Kdor bi se ne pokoril tozadevni odredbi politične oblasti, se ga kaznuje z globo K 2 do 200 ali z zaporom od 6 ur do 14 dni. Torej pozor!

»Germinal« v Central Bio. — Tako velikega in mojsterskega dela kot je »Germinal« še nismo videli v Gorici. Dvorana prvovrstnega kinematografa »Central Bio« je bila minole dni natlačena gledalcev, ki so z začudenjem sledili prizorom Zola-jevega romana »Germinal«. To veliko delo se bo prednašalo na splošno željo danes in jutri predpoldne od 10. ure na enkrat. — Jutri popoldne in v ponedeljek se bo prednašala »Mala rezidenca« in pa »Vojaška parada« vojne mornarice kakor tudi pogreb admirala Lanjus in pogreb drugih ponesrečencev pri eksploziji topa, na strelišču vojne mornarice pri Pulju. Pri predstavah ob 5., 6. in 7. uri bode sviral vojaški orkester.

Proti koleri. — Magistrat v Gorici naznanja, da se morajo takoj naznaniti magistratnemu zdravstvenemu uradu osebe, ki bi prišle iz občin Orosveg in Ošatelep iz Ogrske, ki sta še okuženi po koleri.

Neki Vinko Kmet s Kranjskega je hodil okoli po Goriški okolici ter inkasiral za neko trdko denar. Nabral je 547 K. Ko je tvrdka to izvedela, ga je naznanila sodniji, ker mož ni imel nikakega pooblastila za inkasiranje. 5 mesecev težke ječe je ujel Kmet in parkrat se bo postil.

Radi pregreška po § 129. k. z. je bil obsojen Andrej Mlakar iz Zatočmina na dva meseca težke ječe.

Dva Francoza, ki iščeta delo. — Gabrijel Sibilau in Jos. Zukarel iz Nice sta prišla pred sodnijo v Gorici, obtožena, da se potepata okoli brez dela. Bila sta v Milanu, Genovi, v Vidmu prišla sta v Trst, kakor trdita, iskat dela ali našla ga nista. V Gorici so ju aretirali, ker sta bila brez sredstev. Sodnik na okrajni sodniji jima je verjel in ju oprostil obtožbe. Toda nasprotnega mnenja je bil zastopnik drž. pravdnitstva, ki je prijavil ničnostno pritožbo, vsled česar sta morala Francoza nazaj v preiskovalni zapor.

Brez sredstev. — Brez sredstev sta hodila okoli po Gorici neki Ferdinand Pfeifer in Franc Frana. Policija ju je prišla in potom odgona ju pošljejo v občino, kamor sta pristojna.

Iz zapora v deželno umobolnico. — Nekega Josipa Peternela so bili aretirali finančni stražniki radi »kontrabanta«. Moža so spoznali sedaj za umobolnega in ga poslali v deželno umobolnico.

Izvošček brez luči. — Izvošček Anton Marinčič v Gorici štedi z lučjo pri svojem vozu. Zvečer tako lepo gorijo luči po mestu, svetlo je, čemu bi prižigal lučko pri vozu, v današnjih slabih časih, v časih električnih železnic in avtomobilov? Ali prisvetlilo je nanj oko postave in Marinčiča potegnilo pred sodbo; ker je voz njegov v temi, naj bo še on v temnici 3 dni.

»Mera in vaga v nebesa pomaga«, če je poštena: če pa ni poštena, pa porine prodajalca ali prodajalko že na tem svetu v kazen. Ana Kuzmin je doma iz Tržiča. Prišla je bila na to misel, da bi jej vaga pomagala do večjega zaslužka. Kaj nebesa! Prilagala je na svojo vago kamenčke do 2 dkg in tako oškodovala svoje odjemalce. Ali nič ni tako skrito, da bi ne bilo nekaj očito, in dasi je skrbno skrivala kamenčke, jo je vendar eden izmed oškodovancev ovadil. Rekla je pred sodnijo, da je storila to samo enkrat, to je 23. maja in sicer samo za to, da regulira svojo vago. 5 dni bo sedela v zaporu in mislila, kako je »regulirala« vago tam koncem lepega meseca maja in da se ne sme nikoli več lotiti takega »reguliranja« svoje vage; če ne bo kazen huda.

Da so kamenjali 2 vojaka, so bili obtoženi 4 fantje iz okolice. Trije so oproščeni, eden je obsojen na 5 K globe. Vojaka se pišeta Kračmak in Bogak.

Za pet dni preskrbljena. — Neki Alojzij Šnicer in Ivan Gril sta beračila po mestu. Prijela ju je policija in zadela ju je kazen: 5 dni zapora za vsakega. Pet dni jima ne bo treba beračiti; potem, če ne dobita nobenega dela, kaj jima kaže zopet drugo kot beračenje; in potem zapor, zopet beračenje itd.

Iz preiskovalnega zapora je puščena služkinja Anta Koklič iz Gorice, ki je ob-

dolžna tatvine več stotin kron in dragocenosti na škodo svojega gospodarja trgovca Cappella. Razprava proti njej se bo vršila dne 10. novembra t. l.

V pretepu. — Neki Vincenc Pecorari iz Slovrenca pri Muši se nahaja v tukajšnji bolnišnici z zlomljenimi rebri. Pravi, da so ga tovariši-delavci pretepli. Mož je že precej v letih.

Kar sta iskala. — Dva mlada vročekrvneža Josip Cicigori in Jos. Kodolja sta se zmerjala in pretepla, kar se je dalo. Potem sta ovadila drug drugega. Dobil sta vsak po 48 ur zapora. Skupaj tepena, skupaj ovadena, skupaj obsojena.

Najbolj se priležijo možu po obedu čašica kave, žena pa ima najraje popoldne skodelico kave. Seveda dobra mora biti! Dobro kavo pa je mogoče napraviti samo z dobrim kavnim pridatkom, in ta je edino Kolinska kavna primes. Zaradi izvrstne kakovosti se je Kolinska kavna primes hipoma povsod priljubila. Priporoča jo pa tudi to, da je pristen domač kavni pridatek, edini te vrste. Kupujte torej samo izvrstno domačo Kolinsko kavno primes!

Odprti lekarni. — Jutri popoldne boste odprti v Gorici lekarni Liberti-Tromba. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 26. t. m. do 2. novembra.

Listnica uredništva: V Podmelec: Naznanilo, da je namestništvo v Trstu že vzel v vednost pravila »Prostovoljnega gasilnega društva«, je resnično, ker je to že razglasil uradni list »Osservatore Triestino«.

G. M.: Dopis, kateri omenjate, priobčimo v prihodnji številki.

Draginjo občutimo vsi. — Drago kupujemo pa radi tega, ker nam niso znani različni viri in živila, ki so prav ceni in jako redilna. T v r d k a M o h r & C o m p., družba z omejj. zav. v A l t o n a (E l b e) na Nemškem je pričela izdelovati kocke za prirejanje juhe »Ochsen«. Kocke se prodaja po 3 vin. komad. Razpošiljajo se po pošti franco in sicer: 1 zavoj 1/4 kg K 1. — 1 škatla s 48 kockami po 3 vin. Plača se po prejeti in odobritvi po poštini nakaznici. Ako ne ugaja se sprejme nazaj. Vsaki pošiljatelj je priložen recept za prirejanje jedil.

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jelenu«. Istotam se sprejemajo abonenti po dogovoru po zelo nizkih cenah.

Domača politika.

Zopet hujskanje. — V včerajšnjem »Novem Času« se zopet nekdo v posvečenih halji zaganja v »Trgovsko-obrtno zadruge« in svari pred nakupom hotela »Südbahn« od strani deželnega odbora in toži o bremenih, ki bi s tem nakupom nastala za davkoplačevalce. Ob enem pozivlja na odgovor one, ki so zakrivili nesrečo pri Trgovsko-obrtni zadrugi. Za danes ne omenimo drugega, kakor kar se je že večkrat povdarjalo: da bi s konkurzom Trgovsko-obrtno zadruge nastala gospodarska katastrofa za celo deželo, ki jo skuša odvrniti likvidacijski odbor, kateri se z največjo požrtvovalnostjo bori za mirno rešitev te nesreče. Povedano naj bo, da celo Italijani uvidevajo vse strašne nasledke konkurza, katerega bi občutila vsa dežela brez razlike. Sam gospod namestnik princ Hohenlohe in pok. glavar dr. Pajer, kateremu so se vendar klerikalci klanjali do črne zemlje, sta izjavila, da bi konkurz Trgovsko-obrtno zadruge pomenil za nedogledne čase propasti gospodarstva v deželi. Sedaj pa pride nekdo, kateri začenja na prav ostuden način novo gonjo in širi novo sovraštvo. Koliko posvetovanj, koliko prošenj je bilo potreba, da se je sploh prišlo do tega, da se v obče more misliti na prodajo omenjenega hotela, katerega pa dežela itak potrebuje. Pomisliti je treba, da bi bila to ob enem najugodnejša rešitev glede deželnega dvorca in da deželni odbor ne bi mogel na kak drug način za tako ugodno ceno rešiti tega deželnega vprašanja.

Razsodni ljudje bodo znali po vrednosti oceniti najnovejšo hujskanje in »delovanje« »Novega časa« ter njegove stranke za rešitev težke gospodarske krize v naši deželi. —

Lov na slovenske otroke v Ločniku. Italijanski učitelj Ceschia. — Pred okrajno sodnijo v Gorici je bila klicana Marija

Peršolja iz Ločnika. Zakaj je klicana, ni bilo razvidno iz vabila; mislila je, da je kaj radi otrok. Nemalo je bila žena razočarana, ko je izvedela, da je tožena radi žaljenja časti in da jo toži znani prijatelj Ločniških Slovencev italijanski učitelj Ceschia. Stvar je ta: znano je, kako vabijo Italijani v Ločniku slovenske otroke v italijansko šolo; obljubljajo jim obleke in kdo ve kaj še vse. Peršolja je bila izjavila, da je bil v Ločniku italijanski učitelj Ceschia, ki je vabil otroke v italijansko šolo. Učitelj Ceschia je šel tožiti Slovence. On je izpovedal pred sodnijo, da je bil v hiši pri Peršoljevi, jej obljubil obleke za otroke, ali denarja jej ni obljubil, tako pravi on. Mož je tudi prisegel na to. Peršolja je radi tega obsojena na 5 dni zapora. Podana je proti razsodbi ničnostna pritožba. — O stvari spregovorimo obširneje po vskladni razpravi.

Samo nemaška poročila o svojem delovanju izdaja komisija za pogozdovanje Krasa za našo deželo. Zakaj ni poročilo tudi slovensko? Pričakujemo, da se to zgodi prav gotovo pri prihodnjem poročilu v letu 1914! Slovenski člani komisije, potegnite se za to!

Še vedno brez napisa je postaja državne železnice v Gorici. To omenja sedaj zopet »Neue Fr. Presse«. Stvar se lahko hitro reši in prav. Postavi naj se na postajo slovenski in laški napis, pa je to vprašanje pravilno rešeno.

Prosveta.

Koncert Jaroslava Kociana. — Hvalježni smo lahko Pevskemu in glasbenemu društvu v Gorici, da nam je priredilo tako lep koncert, kakor je ravno bil koncert Jaroslava Kociana. Zopet enkrat smo lahko slišali izrednega umetnika in občudovali njegovo dovršenost. Že v prvi točki, v koncertu Čajkovskija je pokazal Kocian, kaj vse premore njegova umetnost. Vzorna tehnika, čistota tonov in njegova občutena igra, vse je vabilo poslušalce k aplavzu. Posebno se odlikuje igra Kociana po bogatih barvah, kot jih premore le malokateri. Naj je pel kanconeto, naj so se podili glasovi v vivacissimu, vselej je imela vijolina svojo barvo, vso razkošno in tako melodiozno. Bachova sonata je stara reč, vsebuje sicer tudi nekaj biserov fine nežnosti, polne sentimentalnosti, a življenjske je daleč od nje in zato ni mogla ogreti poslušalcev, pa naj je bil tudi Kocian izvrstni njen interpret. Kako drugače je bilo, ko je mamil Kocian občinstvo z živim Dvořakovim slovanskim plesom. Polna življenja je ta skladba in bogata melodij. Kako dovršeno so peli Kocian tu akordi, s kako silo so doneli njegovi barvni dvozvoki. Po našem mnenju je igral Kocian slovanski ples boljše od lastne nežne »Uspa vank«. In zopet je bilo živo na odru, ko se je glasila po dvorani živalna Smetanova »Skočnā«. Temperamentno jo je igral Kocian in z občutkom, da je imela »Skočnā« popoln uspeh. Zadnja točka Wienawskijev Faust je bil zopet kot ustvarjen za Kociana. Vse vrline Kociana so prišle tu do popolne veljave: Na klavirju je spremljal Kociana g. Eisner. Bil mu je izvrstni spremljevalec, točen in zelo diskreten. Manj dober pa kot solist. Mendelssohnova introdukcija in fuga s koralom je mrzla reč, polna umetnikovanja, ki ni mogla ogreti občinstva. G. Eisner razpolaga sicer z izborna tehniko, a manjka mu toplote. Bolj srečen je bil g. Eisner v drugih točkah, najbolj pa v Smetanovi polki. Tu je vladala njegova lepa tehnika in pa tudi temperamenta je bilo več v igri. Predvsem nas pa veseli, da so bile te točke moderne slovenske glasbe. — G. Kocian je bil burno pozdravljen in aplavz je bil tako silen, da je moral dodati dve točki. Češka kol. sija v Gorici mu je poleg tega naklonila venco. Tudi g. Eisner je lahko zadovoljen s svojim vspehom. — Občinstva je bilo dovolj in kar je glavno, vse je bilo zadovoljno s podanim. Pevsko in glasbeno društvo naj nam pa kmalu priredi enak užitek.

Občni zbor »Socialne Matice« se bo vršil jutri v nedeljo, dne 26. oktobra ob 10. uri dopoldne pri »Zlatem Jelenu« v Gorici. Dnevni red: 1. Čitanje pravil. 2. Volitve. 3. Nove publikacije. 4. Slučajnosti. Opozarjamo ponovno na občni zbor tega važnega društva in pričakujemo številne udeležbe.

Gospodarske vesti.

Mesnice v Gorici ostanejo od 1. novembra t. l. do 31. marca prihodnjega l. zaprte vse nedelje; ob delavnikih se zapro ob 6. uri zvečer. Na dan Vseh Svetih bo bo mesnice odprte do 7. ure zvečer; naslednji dan je nedeljski počitek.

Češnje iz Bosne in Hercegovine. — Tukajšnja trgovsko-obrtna zbornica naznanja interesovanim tujcem, da je pridelek češp v Bosni in Hercegovini letos srednji, ali kakovost je izredno dobra. Za izvoz je pripravljenih češp 2400 vagonov, olupljenih do 500 vagonov.

Novo avtomobilne zveze po Furlaniji. — Družba ki ima avtomobilno vožnjo Gorica-Postojna, hoče napraviti po Furlaniji tri zveze med Gorico in Belvedere-Gradežem. 1) bi šla iz Gorice čez Gradišče, Romans, Tapoljan, Terzo, Oglej, Belvedere; 2) iz Gorice v Gradišče, v Rudo, Villo Vicentino, Monastero, Oglej, Belvedere; 3) Gorica, Gradišče, Št. Peter, Turjak, Fiumicello, Oglej, Belvedere.

DOPISI.

Iz komenskega okraja.

Iz Temnice. (Predavanje.) — V nedeljo 19. t. m. nas je posetil g. dr. B. Vošnjak, vseučilišni docent ter predaval o Jugoslovanih in Slovencih. Udeležba je bila naravnost zadovoljiva (okrog 100 poslušalcev) je mladine iz bližnjih vasi bi bilo lahko več.

G. doktor je popolnoma po domače seznanil poslušalce z Jugoslovani in orisal natančno sorodnost vseh treh plemen: Slovencev, Hrvatov in Srbov. Poslušalci so pazljivo sledili njegovim izvajanjem ter se o govoru pohvalno izražali, kar priča, da so ga umeli. Žele slišati v kratkem času zopet kaj lepega. Hvala g. doktorju za predavanje.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Ajdovščine. — Povodom slavnosti zmage pri Lipskem je daroval tukajšnji vojaški poveljnik podpolkovnik gospod Albert pl. Langer 20 K za nabavo učil tukajšnjim šolskim otrokom, za kar mu izreka šolsko vodstvo najtoplejše zahvalo. — V Ajdovščini, dne 20. okt. 1913. Voditelj I. Kavš.

Brje so imele letos dober in precej obilen vinski pridelek. Prodali smo precej mošta, s katerim so bili kupci izredno zadovoljni in tudi sedaj živahno vprašujejo že po vinu. Cena bo menda nad 32 kron za hl. — Pripetil pa se je slučaj, da je neki posestnik pripeljal mošt, ki je bil že povret in kupec nadražen po malovrednem zdražljivcu, ga je odklonil, češ, da ni naraven. Posestnik pa v svesti si svojega poštenja je dal sam pridelek preiskati na c. kr. kemično poskuševališče, katero je znašlo, da je vino prav dobro in naravno. Kupec je seveda pomirjen potem do vinarja izplačal. Tak nesramen zdražbar je pa vreden, da bi se ga prijelo za neumen jezik, kateri blati kraj, kjer se še ni z vinom ali moštom sleparilo. Tak človeček je podoben strupeni rosi in zasluži v resnici ostro kazen!

Iz tolminskega okraja.

Iz Podbrda. — Uradnik železnice Podbrdom po imenu Metzner noče dati listkov strankam, ako zahtevajo v slovenskem jeziku; na primer Bohinjska Bistrica ponovi on »Wocheiner-Feistritz«, seveda kmet ponovi te besede ter dobi listek. Bolj izobražene stranke se pa morajo z njim pripraviti, da dobe listek po slovensko zahtevano. — O njem gre glas, da je zagrizen nemčur! Tako je državna železnica zopet za enega takih gospodov bogatejša na Primorskem, da dela nemško propagando. Slišali pa smo Podbrdom in v Bohinju, da si hočejo ljudje pa na drug način poiskati pravice, ako ne neha tako drzno nemškutarjenje na postaji na slovenskih tleh.

Sokolski vestnik.

Predavanja o VI. vsesokolskem zletu v Pragi, ki jih je priredil »Goriški Sokol« so dobro uspela. Številne skioptične slike so bile zelo posrečene in so imele pri občinstvu popolen uspeh. Predaval je mar-

ljivi podpredsednik »Sokola« g. dr. Marušič, ki je vzbudil s svojim lepo zasnovanim predavanjem noyo zanimanje in novo navdušenje za sokolstvo.

Sokol v Komnu priredi v nedeljo dne 26. oktobra 1913, ob 3. uri popoldne II. telovadni nastop naraščaja na dvorišču gospoda Valent. Kukanja v Komnu št. 39. Spored: 1. Telovadne igre. 2. Redovne vaje mož. naraščaja. 3. Proste vaje deklic z loki. 4. Proste vaje dečkov s palicami. 5. Orodna telovadba: a) na drogu, b) na kozi. 6. Skupne proste vaje dečkov in deklic. 7. Skupine. Vstopnina: sedeži 50 vin., stojišča 30 vin., otroci do 14. leta 10 vin. Prebitek se vporabi za kritje rednih stroškov naraščaja. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Odbor.

Tekma III. okrožja Gš. S. Ž. v Prvačini, združena z veliko prireditvijo vseh narodnih društev iz Prvačine in okolice, jutri 26. oktobra t. l. popoldne bo gotovo zanimala vse Sokole z Goriškega in dolžnost je, da se Sokolstvo po možnosti udeleži te prireditve v čim večjem številu in pokaže, da zna ceniti delo svojih bratov. Veliko lažje se deluje za razširjenje sokolske misli med Slovenci, ako se ima od vseh strani veliko moralno pomoč. Sokolska društva III. okrožja vabijo vse brate, znance in prijatelje, da se udeležijo njih slavja v Prvačini. Kogar pa tudi ne bi zvalil tja lep jesenski dan? Ni tudi lepše prilike za izletnike iz Gorice, ki itak vsako nedeljo zapuste mestne zidove, da na deželi srkajo zdrav zrak. —

Tekma dopoldne, veselica popoldne, pričetek ob 3^{1/2}.

Razne vesti.

Novi izseljeniški škandali.

Policija je zaprla dunajsko izseljeniško pisarno »Universal«, ki je bila v zvezi z raznimi izseljeniški agenti v inozemstvu in edina zastopnica v Avstriji nepriznane nizozemske izseljeniške družbe »Uranium«. Pisarna »Universal« se je pečala predvsem z izseljeniško propagando na Ogrskem. Izseljence je spravljala, preoblečene v ženske ali pa v elegantne potnike v avtomobilih čez mejo in potem v Ameriko. Ravnatelj pisarne, Müller, je bil aretiran. Afera vzbuja tem večjo pozornost, ker je lastnik pisarne državni poslanec Onciul, ki je izposloval pisarni tudi potrebne koncesije.

Slov. akad. društvo »Adrija« v Pragi je priredila dne 24. X. ob 8. uri zvečer v restavraciji »u divadla« na Vinogradih sprejemni večer svojim prvotelnikom; v soboto dne 26. X. ob 8. uri zvečer priredi istotak svoj prvi redni občni zbor.

»Sava«, društvo svob. slov. akademikov na Dunaju, priredi svoj I. redni občni zbor XXII. tečaja dne 27. t. m. ob pol 8 uri zvečer v restavrantu »Melkerhof« VIII. Laudongasse 33 v zvezi s prvotelniškim večerom. Prijatelji društva, dobrodošli!

Canadian Pacific Railway Co. — odlikovana z zlato kolajno. — Na dunajski »Adria«-razstavi je dobila zloglasna Canadian Pacific Railway Co. zlato kolajno, menda za zasluge, ki si jih je pridobila ta družba s tem, da je iz obmorskih krajev izselila tisoče in tisoče prebivalcev. Kaj takega se more dogoditi pač samo pri nas!

Štabni podčastniki. — Vojno ministrstvo namerava vpeljati novo stopnjo podčastnikov in sicer štabne podčastnike. To bo najvišja šarža, ki jo more doseči vojak in sicer postanejo štabni podčastniki le naredniki ki služijo že nad 6 let in sicer le oni, ki služijo v liniji, pisarniški poduradniki ne morejo priti do te stopnje. Vsled nezadostnih denarnih sredstev bo imenovanih za sedaj koncem tega leta le štiri do pet podčastnikov. Nadomestovali bodo obojele in odsotne častnike in bodo nekaka vez med moštvo in častniki. Dobivali bodo tudi večje plače.

Štirioglati denar. — Nizozemska vlada vpelje s prvim januarjem štirioglati srebrni in nikelnasti denar. Kateri vzroki so bili merodajni za vpeljavo tega gotove ne praktičnega denarja ni znano. Sicer je pa denar vedno praktičen, samo da se ga ima.

Osem levov. ne samo pet, je bilo ušlo v Lipskem v voza, ki je trčil ob cestno železnico. Šest levov so ustrelil, dva so spravili nazaj v menažerijo. Barnum ima škode 100.000 mark.

Bel. papir ne spada k. ball, tako je odločil nad vse modri carinski urad v Šleziji na Pruskem. Mlad mož iz Prusije se je poročil z mlado Avstrijko in tako je prišla njena bala tudi v Nemčijo. Bala je pa po carinskih določilih colnina prosta, toda gorje, če bi šlo čez mejo nekaj, kar ne spada k. balli. Določiti je sicer težko, kaj ni bala, ker končno vendar ne bo vzela nevesta reči s seboj, ki jih ne more rabiti. Ali ljudje božji, kaj vi veste, kaj je to carinski urad. Izvršiti je treba celo vrsto formalnosti, predno sme bala čez mejo. Po dolgem času je smela tudi naša bala čez črno-žolte mejnike a obenem z balo je šel tudi natančen popis vse bale na višji carinski urad. Ta urad je pa imel prebrisanega uradnika, ki je takoj spoznal, da vsebuje bala tudi stvari, ki pravzaprav ne spadajo zraven. Bil je to zavoj voščenege in zavoj belega papirja. Krajevni carinski urad je dobil torej povelje, določiti colnino in dvigniti jo za ta dva predmeta. Tako sta presenečila lepega dne dva uradnika mlada poročenca in zahtevala, da se jima predložita oba zavoja. Pa kje je že bil ta čas papir? Tako sta morala določiti colnino samo na podlagi izpovedb poročenec. Sedaj se je pa pričelo prerekanje o višini colnine. Končno pa so bili le vsi edini in poročenca sta plačala 12 vinarjev colnine in 48 vinarjev stroškov. Čisto gogovo pa ni prišla država na svoje stroške zato bi mogla kriti svoj deficit, če bi izdala humoristično zbirko z naslovom: »Prebrisanosti sv. Birokracija«.

V aeroplanu iz Pariza v Carigrad, Jeruzalem in Kairo. — Iz Pariza poročajo, da ima preleteti aviatik Daucourt skupno z enim pasažirjem od Ville Collblay v aeroplanu pot v Kairo, ki je čez Carigrad in Jeruzalem dolga 5400 km. Čez Švico ima priti na Dunaj. Plul bo čez Ture v višini 4000 m. Ako bi bil prisiljen, ustaviti se kje, odpotuje drug aviatik, da izvrši določeno zračno potovanje. Daucourt ima 34 let.

Dolgoletni lopov prijet. — Vse mine je stara, pa še vedno veljavna pesem na tem svetu. Tega si pa vseeno ni mogel

misliti Mario Thaušt, ki je celih 25 let delal najraznovrstnejše lopovščine od vlovov v hotelih pa do najnižjih tatvin. Pa tudi on je moral občutiti resničnost pregovora in v jubilejnem letu njegovega lopovskega življenja mu je prišla policija na sled in ga prišla. Kako je to mogoče, se marsikdo vpraša, da more danes, ko imamo telegraf, telefon, ko imamo predvsem »izvrstno« policijo, da bi kdo uganjal nekaznovan toliko let razna hudodelstva. Sicer je res, da pride policija navadno takrat kadar je prepozno, ali to še ni edin vzrok. Mario Thaušt je bil prebrisan človek. Po dnevi je bil skrbni rodbinski oče, ki je imel pet otrok v starosti 4—17 let. Po dnevi je bil ugleden meščan, vitez častne legije, po noči je pa vlomil v hiše in kradel ko sraka. Tako je bilo mogoče, da je zapravil na mesec tri do štiri tisoč kron. Bil je ugleden meščan. Zato ni njega nihče sumil in policija je vedno zaman iskala vlomilce. Toda vse mine. Ko je pred kratkim bil Mario Thaušt zopet »na delu« je bil pa že osumljen. Policija ga je zasledovala in ga tudi kmalu dobila, ravno ko je odhajal »na delo«. Obleden je bil v črno triko obleko, čevlje je imel iz gumija, seboj pa vse polno vlomilnega orodja. Ko so ga prijeli stražniki se je hotel usmrtiti ti pa so mu preprečili in tako bo moral sedaj v ječi delati pokoro. Žalostno je le za njegovo rodbino, ki ni niti slutila o njegovem ravnanju in ki je paličena čez noč iz največje udobnosti v najhujše pomanjkanje.

»Lepota« nemškega jezika. — »Der, der den, der den Pfahl, der auf der Brücke, die in die Stadt führt, steht, umgeworfen hat, anzeige, bekommt als Belohnung 10 Kronen«.

Avstrijska skrb za Albanijo.

Dunajski in tržaški listi javljajo, da je stopila avstrijska vlada v Valoni v dogovor z avstrijsko-laškimi društvom za gradnjo električnega tramvaja, ki naj prevažala ljudi iz пристanišča v mesto Valona. Delo mora biti dovršeno v sedmih mesecih in

albanska vlada jamči za 300.000 frankov (!) zahteva pa za to jamstvo, da ima pravico kontrole in pravico odkupa v 36 letih. Tako pravijo poročila, v resnici pa pomeni to, da bo Avstrija plačala polovico stroškov za valonski tramvaj (!). — Tako skrbi Avstrija za prebivalce Valone, ki leži poleg vsega še v laški interesni sferi, ali z drugimi besedami, avstrijski davkoplačevalci plačujejo tramvaj, v katerem se bodo vozili laški vojaki in laški uradniki. Tudi na tem si naj čestita grof Berchtold.

Sedaj pa pogledimo malo po Dalmaciji, kjer so tudi pomorska mesta, ki tudi imajo tramvaja. Pogledimo na Split. — Tu je prosila občina vlado samo za koncesijo, da ne sezidati progo od pristanišča do mesta Trogira. Avstrijsko vlado se je prosilo za koncesijo, niti za en vinar podpore. In kaj se je zgodilo? — Vlada je odbila prošnjo v celem obsegu. In vendar je Split v Avstriji, Valona v tuji državi, Split ima krasno pristanišče, Valona nobenega. Split s Trogirom ima 40.000 prebivalcev, Valona 5000. Split je za Trstom in Reko prva luka v Avstriji, Valona je zanemarjeno selo

brez obljudene okolice. Split ima veliko tujskega prometa, Valona nobenega.

Do Splita, kot avstrijskega mesta ima avstrijska vlada dolžnosti, do Valone, ki je vrlu vsega še v italijanski interesni sferi, nobenih, pa prav nobenih. In kljub vsemu dobi Valona milijon, Split pa niti koncesije ne. Na Dunaju pa pravijo taki politiki — pametna politika. — Oni, ki pa ne morejo odobravati takih dejanj — so seveda veleizdajalci. — O tužna Avstrija!

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčić). Zalaga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorec«.

Sidro-Thymol-mazilo
za lahke poškodbe (rane), nezaceljene rane in opekline. Doza K — 80.

Sidro-Liniment. Capitel compos.
Nadomestilo za sidro-Pain-Expeller.
Botečine otajljive mazilo za prehlajenje, reumatični trganje po udih, itd.
Steklenica K — 80, 1.40, 2.—

Sidro-Albuminat-železna-linktura
Za malokrvnost in bledico.
Steklenica K 1.40.

Dobi se skoro v vsaki apoteki ali pa direktno Dr. Richter-jevi apoteki „pri zlatem levu“, Praga I, Elizabethstrasse 5.

Gorica Iv. Felberbaum Gorica

Corso Jos. Verdi 11 — Via Caserma 15
nasproti izvoznemu trgu.

Velika izbèr izgotovljenih oblek

za moške in deč'ce

Površne suknje za moške od K 25.— naprej	Obleke za deč'ce od K 5.50 naprej
Obleke " " " " 20.— "	Hlače za moške " " 2.— "
Štajerske jopice " " " " 22.— "	Nepremoč. pelerine za moške 15.— "

Kakovost izvrstna, kroj eleganten.

VELIKO SKLADIŠČE OBUVALA

Svetovnoznanih tovarn „Zip-Top“

„William Cooks & Brother“ in domačega izdelka.

Fasone elegantne, blago trpežno, cene solidne.

J. Drufovka — Gorica,

Gosposka ulica 3 nasproti „Monta“.

Komfona tvornica Traskirohen pri Dunaju
LIEBLEIN & Co

Cementna malta, beton, apnena malta napravi
neprodorno za vodo samo

STEARIT (obl. zavarovano).

Najidealnejše sredstvo za osušenje vseh vrst
in za zadržanje talne vlažnosti.

Nepremočljive fasade z apneno malto.

Malta zmešana s Stearitom ima 50-100% večjo
trdnost kakor druga primena. (Uradno preizkušeno).

Edina prodaja in zastopstvo:

F. P. Vidle & Komp. — Ljubljana.

PINTER & LENARD

Gorica, Raštelj 7-9

skladišča v Raštelju št. 9, 10, 12, 32

Velika zaloga raznovrstnih peči

od 8-100 K kakor tudi železnih
štedilnikov od 12-40 K in železnih
obzidanih štedilnikov od 40-200 K

Nagrobne svetilke

in fine železne na ognju pozlačene
križe od K 3-30 v veliki izbiri.

Št. 1817.

Razpis službe.

Županstvo Rihenberg razpisuje službo
občinskega tajnika.

Nastop 1. decembra 1913. — Prosilci
naj vložijo svoje prošnje opremljene z do-
kazili predizobrazbe in sposobnosti do 15.
novembra t. l. na županstvo Rihenberg. —
Plača po dogovoru. Prednost imajo tisti,
ki so resnično kos svoji nalogi v tej ob-
širni občini.

Županstvo v Rihenbergu

dne 22. oktobra 1913.

845-1

Ivan Colja, župan.

NAJBOLJŠA / TREHA / EDANJG. TI
Firmit - / KRILJEVEC

Asbestni cementni
skriljevec Firmit
je meten kamen
najboljše vrste

FIRMITOVE TOVARNE ZADR. ZDZ
WEIßENBACH & TRIESTINGI
/ PODNJE AV. TRIJSKO G. 2
ZA STORITVO IN ZALOGA
G. GREGORIĆ GORICA OZKA ULICA 111

Telef. št. 183. Telef. št. 183.
Kleparski mojster, strešni pokrivaec, zapri-
seženi izvedenec, zalagatelj c. kr. drž. že-
leznice. Kleparska delavnica opremljena z
najmodernejšimi stroji. Cene brez konku-
rence. Vpeljava vode, plina acetilen in stre-
lovodov. Izdelovalnica modernih črk za
napise različnih velikosti in vrst.

Kupujte samo dvokolesa „Gerice“ in „Allena“,
ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše
vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najprak-
tičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsako-

vrstno šivanje in šitiranje (vezenje). Stroj
teče brezšumno in je jako-trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to
stroko spadajoče predmete se dobi po to-
varniški ceni pri trdki

Kerševani & Čuk
GORICA, na Stalnem trgu št. 9. GORICA.

MIHALJ TURK

priporoča svojo

brivnico Gorica,
na Kornu št. 6.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen GORICA

Jos. Verdi lekarnišče št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone,
zlate mrežice, zobe na kaučukove plošče,
uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe
vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop.

IZIDOR NANUT
avtorizovana stavbena tvrdka
v Gorici
ulica Adelaide Ristori št. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa
stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne
načrte, proračune in kolavdacije po
najnižjih cenah.

Ivan Zuodar

Čiginj, p. Volče

tovarna cementnih plošč
za pokrivanje streh.

Izdelek jako trpežen in lahek.

Cene tako nizke, da je izključena
vsaka konkurenca. 295-6

Velikorisne, za vsakega posestnika senožeti neuprljive
kosilne stroje vseh sistemov kakor: izvirne ameriške
ki so priznane najboljši, dalje:
„DEERING“, „Johnston“, Osborne „Cor-
mick“, „Zmaj“ itd.

ter **grablje** in **obračalnike** za seno, čistilne in navadne mlatilnice,
slamoreznice, vratila, motorje, stiskalnice za seno in sadje in sploh vse
druge poljedelske stroje priporoča v največji izbiri ter po znano najnižjih
cenah edina domača tvrdka te stroke na Kranjskem

FR. STUPICA V LJUBLJANI
Marije Terezije cesta št. 1.
Največja zaloga orodja in železnine ter stavbnega materiala.
Krasno ilustrovani slovenski obsežni ceniki na željo vsakomur brezplačno na
razpolago.

Kinematograf „Edison“ - Gorica

pri ljudskem vrtu

Le 3 dni.

Le 3 dni.

Od petka, dne 24. t. m. do nedelje, dne 26. t. m.

Sensacionalna novost, katere se še ni videlo v kinematografu.

STRAH V PRAGOZDU

pretresljiva drama posneta iz življenja
v 2 dejanjih. Dejanje se vrši v velikih
amerikanskih pragozdih, kjer so levi
in tigri.

Čimprej

DVA NAREDNIKA

Čimprej

ali zdravilni pas Porto Vandrè.

Kinematografska reprodukcija dolga 2800
metrov v 5 delih. — V glavni vlogi:

ALBERT A. CAPOZZI

Ljubljanska kreditna banka podružnica v Gorici

Centrala Ljubljana, podružnice: **Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst.**

Delniška glavnica K 8.000.000
Rezervni zaklad K 1.000.000.

Vloge na knjižice po 4³/₄%, v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev, vseh vrst deviz-valut.
Borzna naročila.
Promese za vsa zrebanja.
Vnovčenje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev.

Eskont menic.
Stavbeni krediti.
Predujmi na vrednostne papirje.
Srečke na obroke.

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje.
Safes.
Nakazila v inozemstvo.
Kreditna pisma.

Odlikovana pekarija in sladčičarna **Karol Draščik** v Gorici, na Kornu v (lasni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfi nejege peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo **po jako zmernih cenah**

Anton Potatzky v Gorici naslednik Jos. Terpin.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanin preje in nitij.

POTREBŠČINE.

Za pisarnice, kadičice in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE.

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni venc. — Mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželih.

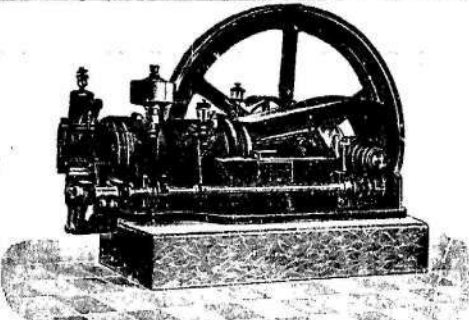
Emanuel & Oskar Kraus

TRST,

Via S. Nicolò št. 2

Tehnični biro

ureditev kompletnih industrijskih naprav vseh vrst in električne luči in moči.

Glavno zastopstvo draždanske tovarne motorjev na plin prej Moric Hille v Dresden. Najstarejša tovarna motorjev na nafto, sesalni plin, benzin, benzol in plin. Nad 10.000 motorjev v obratu. Izredna odlikovanja. Stroji za izdelovanje opeke, vseh vrst za ročni in parni obrat. Raznovrstni stroji za obdelovanje lesa od tvrdke Adolf Aldinger v Obertürkheim pri Stuttgartu. Universalni strugalni stroji okrogle žage, vrtalniki in izjedači (Fräsmaschinen), razni brusilni stroji. Kompletno oprave za mizarske delavnice. Stroji za obdelovanje kovin, kovaške mize, vrtalni stroji, izjedači itd.

Proračuni, ponudbe in tehnične informacije gratis in franko.

Prvo Vacuum goriško čistilno podjetje Gorica, Via Ascoli št. 20.

Priporoča se za čiščenje novih stavb, javnih uradov, gledišč, cerkev, šol, sanatorjev, hotelov, kavarn, restavracij itd. — Pri privatnikih: osnaženje prahu na hišnih opravah kakor: strop, stene, preproge, zavese, pod, oblazinjeno pohištvo, draperije, postelje itd. — Namazanje in poliranje parketov ter čiščenje sip. — V shrambo se sprejema preproge proti mesečnemu plačilu in po zelo nizkih cenah.

109-20 Posluži se s proračuni in prospekti.

- Češko-Budějovický papírový průmysl - Č. Budějovice.

KUPUJTE LE CIRIL-METODOV PAPIR ZA SLOVENCE V KORIST DRUŽBI SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.

Mirodilnica, papirnica in tovarna šolskih zvezkov **Kožnar & Cⁱ** - Gorica, tik sadnega trga.

Najcenejši nakupovalni vir.

Na drobno in debelo.

Ljubi moj kam greste?

k BATJEL-U

v Gorico

Stolna ulica 2-4

po nova dvokolo, Micka po šivalni stroj, Jože po gramofon in Tinače po kmet. stroj. Tam je velika zaloga in mehanična delavnica. Prodaja na obroke. Cenki franko.

Sloenci!

Podpirajte in poslužujte se

Prve slovenske brivnice v Gorici,

Gospod. ulica št. 1 (nasproti Montu). Postrežba solidna in snažna.

Za obilen obisk se priporoča

FRAN NOVAK, brivec in lasničar.

Kdo hoče

zastoni uro?

Ker hočemo naše izvrstne žepne ure vpeljati povsod, razdelimo

5000 ur zastoni.

Pošljite svoj natančen naslov na dopisnici na tovarno ur

JAKOB KÖNIG, Dunaj III. 2 pošt. urad 45, predal št. 356.

Glavna zaloga

Palma podpetnikov

A. Drufovka

Gorica, Raštelj 3.

Zaloga usnja.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkinega olja

prve vrste

najboljih vrst iz Istre, Dalmacije, Walfette, Bari in Nice

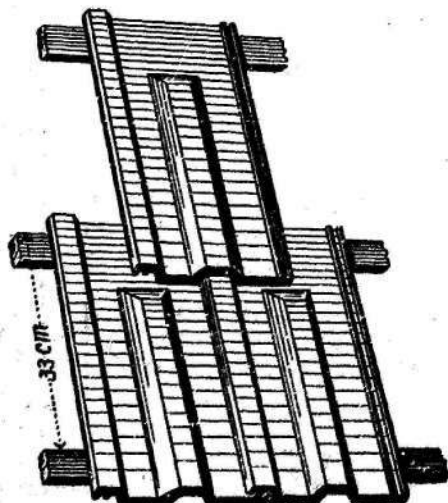
in prodajo na drobno in debelo. Prodaja na drobno: Krona — 96, 104, 112, 120, 128, 136, 144, 160, 180, 200, 240 za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupen do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zameni s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

:- s poševno obrezo in priveznim nastavkom. :-

Brez odprtih navzgor! — Streha popolnoma varna pred nevihtami!

:- Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti. :-

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se sprejmejo.